

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/264/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113204253
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7113204253.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D.XX, XX XX E., F., zastúpený advokátkou JUDr. Ingrid Kovalčukovou, Košice, Štúrova 22, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, Bratislava, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 25C/53/2013-593 z 23.6.2022 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. a IV.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol, že I. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 15 826,06 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, II. konanie v časti 176 000 eur s príslušenstvom zastavuje, III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietá, IV. žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2.1. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou domáhal proti žalovaným t. j. Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, a Slovenskej republike zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR a Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra SR náhrady škody vo výške 2 692,20 eur, ktorá mu vznikla z dôvodu obhajoby a účasti jeho osoby na trestnom konaní a náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej mu nezákonným postupom, v rámci ktorého štátne orgány vydali viacero nezákonných rozhodnutí: o vznesení obvinenia voči jeho osobe 6.11.2005, o podaní obžaloby, o uznaní viny a odsúdení jeho osoby trestným rozkazom zo 7.6.2006, o nezákonnej mediácii, o opakovanom uznaní viny a odsúdení jeho osoby rozsudkom z 1.4.2019, o vydaní medzinárodného zatykača na jeho osobu, za neprimerane dlhé trestné konanie v trvaní 5 rokov a to vo výške 200 000 eur.

2.2. Žalobca žiadosťou na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadal o predbežné prerokovanie nároku. Tento orgán jeho žiadosť zamietol s odôvodnením, že nie sú splnené podmienky na priznanie náhrady škody.

2.3. Generálna prokuratúra SR nárok žalobcu neuznala žalobu žiadala zamietnuť, pretože týmto subjektom nebol uplatnený nárok na predbežné rokovanie a žalobca nepreukázal, že mu vznikla akákoľvek škoda a rovnako nepreukázal nemajetkovú ujmu.

2.4. Ministerstvo vnútra SR žiadalo žalobu zamietnuť a navrhlo vysporiadať sa s otázkou či štát (Slovenská republika) môže v konaní o náhradu škody podľa z.č. 514/2003 Z.z. vystupovať viacnásobne ako žalovaný subjekt. Generálna prokuratúra SR žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

2.5. Žalobca upravil žalobný petit tak, že žiadal, aby žalovaná v prvom rade Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR bola povinná zaplatiť náhradu škody vo výške 2 692,20 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 26 000 eur s príslušenstvom.

2.6. Na pojednávaní zo 4.4.2019 žalobca zobral žalobu v časti o zaplatenie 176 000 eur späť a žiadal konanie v tejto časti zastaviť.

2.7. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nepodal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia v trestnom konaní avšak od začiatku namietal svoju vinu tvrdil, že je nevinný navyše nezaplatenú daň nie je možné považovať za majetkovú škodu. To znamená, že neboli zákonné dôvody na začatie trestného stíhania voči žalobcovi a tieto okolnosti boli podkladom pre jeho oslobodenie, pričom prokurátor priebehu celého trestného konania na obžalobe trval.

2.8. Súd na pojednávaní 3.3.2022 pripustil zmenu žalobného návrhu v zmysle podania žalobcu z 28.10.2020, keď požadoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 31 150 eur.

2.9. Súd vec právne posúdil podľa § 27 ods. 1, § 1, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 4, a konštatoval, že žalobca sa domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánom verejnej moci – uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zo 16.11.2005 ako aj rozsudku súdu prvej inštancie z 1.4.2009, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo skutku v tomto rozsudku uvedenom, a ktorý bol následne odvolacím súdom zrušený. Uvedené rozhodnutia boli vydané po účinnosti z.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a vychádzajú z prechodného § 27 ods. 1 citovaného zákona súd posúdil predmetnú vec podľa tohto zákona.

2.10. V predmetnej veci je nepochybne preukázané, že Exekútorsky úrad Košice, JUDr. Štefan Barilik podal 13.10.2005 trestné oznámenie proti konateľovi spoločnosti UNIKORK s.r.o., Košice, proti ktorej spoločnosti viedol exekučné konanie na základe, čoho bolo uznesením OR PZ v Košiciach I, úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor skráteneho vyšetrovania z 9.11.2005 začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods.1 písm. b/ trestného zákona a uznesením OR PZ v Košiciach I úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor skráteneho vyšetrovania č.ČVS:ORP-4385/1OSV-KI-2005 zo 16.11.2005 bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi z uvedeného trestného činu, keďže zmaril uspokojenie svojho veriteľa tým, že zaťažil vec, ktorá bola predmetom záväzku.

2.11. Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 1.4.2009 v konaní 3T/70/2006 bol žalobca uznaný vinným z uvedeného skutku, ktorý rozsudok bol v dôsledku odvolania uznesením z 29.10.2009 Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5To/42/2009-344 zrušený v celom rozsahu a vec vrátenú Okresnému súdu na znovu prejednanie a rozhodnutie. Následne Okresný súd Košice I rozsudkom zo 7.12.2009 žalobcu za uvedený skutok oslobodil, keďže skutok nie je trestným činom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 22.2.2010.

2.12. Súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4MCdo/15/2009 z 18.8.2010, 4Cdo/183/2009 z 30.11.2009, podľa ktorých je pre posúdenie zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania rozhodne neskorší výsledok trestného konania.

2.13. Súd vo veci rozhodol podľa § 17 ods.1,2,3 z.č. 514/2003 Z. z. a konštatoval, že v zmysle platnej judikatúry platí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá nemajetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu voči občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí poškodenému za splnenia jediného predpokladu, a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorú preto nemožno uspokojiť inak (§17 ods.2). Kritéria, podľa ktorých sa stanovuje jej výška, určuje zákon príkladmo (§17 ods.3). Tieto sa využijú aj pre posúdenie, či v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva je, alebo nie je dostatočným zadostučinením pre poškodeného. To sa odvíja v kontexte okolností prípadu, najmä od intenzity utrpenej nemajetkovej ujmy (okolností, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo a pod.). Peňažná satisfakcia je zákonodarcom vnímaná ako satisfakcia subsidiárna, ktorá nastupuje až v prípade, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť ale o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o svojvoľnú. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry a popri nepriaznivých dôsledkoch vyvolaných neprímeranou dĺžkou súdneho konania zahŕňa aj iné dopady nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného.

2.14. Prvoinštančný súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo/2813/2011 z 27.6.2012, v ktorom rozhodnutí boli kritériá podrobnejšie vysvetlené, a to:

a) povahou trestnej veci, ktorá je daná závažnosťou trestného činu kladeného osobe za vinu; čím závažnejší trestný čin, tým negatívnejšie prežíva obvinený trestné stíhanie, pretože sa obvykle spája s hrozbou prísnejšieho trestu a vyššieho spoločenského odsúdenia,

b) dĺžkou trestného stíhania - ohraničuje v čase trvania zásahu do osobnosti, ktorý s postupujúcim časom spravidla rastie. Neprimeraná dĺžka stíhania spôsobuje udržiavanie osoby v stave neistoty.

c) následky v osobnostnej sfére poškodeného, ktoré sú vyjadrením narušenia konkrétnych zložiek osobnosti, ktoré môže zvyšovať alebo znižovať intenzitu naplnenia prvých dvoch kritérií - profesijná, súkromná, rodinná, či iná sféra života.

d) okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, a to najmä okolnosti vydania uznesenia o vznesení obvinenia, resp. okolnosti pred vznesením obvinenia

e) súlad so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, kde sa vyžaduje posúdiť z hľadiska všeobecnej slušnosti, akej satisfakcie by sa malo poškodenému skutočne dostať.

2.15. Poukazujúc na zistené skutkové okolnosti súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Výsledkom trestného stíhania voči žalobcovi bolo zrušenie nezákonného rozhodnutia, a to uznesenia OR PZ v Košiciach I zo 16.11.2005, keď žalobca bol spod obžaloby prokurátora oslobodený, keďže skutok nebol trestným činom, čím sa toto rozhodnutie stalo v zmysle z.č. 514/2003 Z. z. nezákonným. V tomto smere súd dodáva a stotožňuje sa s právnym názorom žalobcu, že pokiaľ štát má byť považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré priamo zasiahli do základných práv jednotlivca.

2.16. Prvoinštančný súd poukázal na čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 Ústavy SR a konštatoval, že z dokazovania mal preukázané, že žalobca v dôsledku trestného stíhania utrpel ujmu v osobnom, najmä v pracovnom a rodinnom živote. Žalobca bol stíhaný a obvinený pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona tým, že zaťažil vec, ktorá bola predmetom záväzku. Súd pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme vzal do úvahy všetky okolnosti, za ktorých k ujme došlo, a to, keď ako štatutárny orgán spoločnosti UNIKORK s.r.o. Košice 1.10.2003 na notárskom úrade JUDr. Pršebice uzatvoril s cyperskou spoločnosťou zmluvu o pôžičke na sumu 200 000 USD, pričom splnenie tohto záväzku bolo zabezpečené záložnou zmluvou na nehnuteľnosť vedenú na LV č. XXXXX patriacu uvedenej spoločnosti napriek tomu, že mal na základe upovedomenia o začatí exekúcie 7.3.2003 exekútorským úradom JUDr. Barilika zakázané nakladať s majetkom tejto spoločnosti, pričom MÚ MČ Košice-Juh spôsobil škodu vo výške 361 050 Sk tak, ako to konštatoval odvolací súd v zrušujúcom rozsudku, daň je platbou v prospech štátu na základe zákona a daňová povinnosť je verejnoprávnou povinnosťou a nie záväzkom súkromnoprávnej povahy, a teda nárok štátu na zaplatenie dane nie je nárokom na náhradu škody, ale nárokom vyplývajúcim priamo zo zákona z príslušných daňových predpisov.

2.17. Prihliadal aj na skutočnosť, že súdny exekútor JUDr. Barilik, ktorý podal trestné oznámenie na žalobcu, podľa názoru odvolacieho súdu priznal, že napriek zákazu povinnému nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii prostredníctvom oprávneného vybavil predbežný súhlas na predaj uvedenej nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahovala daňová povinnosť za podmienky vysporiadania záväzkov povinného. Treba preto súhlasiť s tvrdením žalobcu, ako aj jeho PZ, že už v štádiu vyšetrovania bolo zrejmé, že súdny exekútor, ktorý inicioval proti žalobcovi trestné stíhanie podaním trestného oznámenia, vedel o plánovanom nakladaní s nehnuteľnosťou, z dôvodu získania finančných prostriedkov na spustenie výroby, so žalobcom sa dohodol na plnení dlhu v splátkach, ktoré splátky mali byť uhrádzané z nájmu nehnuteľnosti, pričom takto od žalobcu prevzal aj čiastočné plnenia v splátkach. Je pravdou, že suma dane z nehnuteľnosti predstavovala a vyplývala z uznesenia o vznesení obvinenia sumu 146 430 Sk, v podanej obžalobe však už škoda bola vyčíslená sumou 361 050 Sk. Podľa tvrdenia žalobcu malo ísť o daňové nedoplatky spoločnosti UNIKORK s.r.o. Košice za zdaňovacie obdobie nasledujúcich rokov. Za uvedený skutok žalobcovi tak hrozil trest odňatia slobody až na 3 roky, čím došlo k zmene právnej kvalifikácie, o čom žalobca sa dozvedel z trestného rozkazu. Uvedené okolnosti boli zverejnené v Korzári 23.5.2007 (č.l. 361).

2.18. Z výpovede žalobcu ako aj bývalej manželky je nepochybné, že žalobca pred začatím trestného konania bol úspešným podnikateľom, podnikal s obalovým materiálom, dovážal šumivé a archívne vína, obchodoval s rôznymi štátmi v rámci Európy, jeho spoločnosť mala veľmi dobré renomé. Spoločnosti sa darilo, z ktorého dôvodu jej činnosť rozširovali aj na G. a do Ruska, ktoré krajiny boli ich hlavnými odberateľmi. Z uvedeného dôvodu presunuli činnosť tejto spoločnosti na Ukrajinu.

2.19. Žalobca potvrdil, že so exekútorom JUDr. Barilikom sa dohodol na splácaní dlhu po 10 000 Sk s tým, že mu vykladoval finančný stav spoločnosti, zaplatil tri splátky, ďalšie neuhrádzal, pretože došlo k úrazu pracovníka nájomcu, ktorý prestal platiť nájom za celú budovu. V konaní vypovedali svedkovia H. I., ktorá potvrdila, že sa žalobcovi v podnikaní darilo, mal veľa kamarátov aj majetku, bol úspešný podnikateľ a zábavný spoločník, svedok J., ktorý potvrdil, že v reštaurácii, ktorú prevádzkoval, mal žalobca renomé úspešného podnikateľa.

2.20. Bývala manželka ozrejmla dopad trestného stíhania vo sfére súkromnej a rodinnej, keď v dôsledku konania exekútora ten im chodil búchať domov na dvere, kričal, aby byt predali, následne podal trestné oznámenie, prišli o byt, v ktorom bývali, bolo to emočne vypäté obdobie, kedy syn začal navštevovať prvý ročník základnej školy, v byte im odpojili elektrinu, na čo vôbec neboli pripravení. Žalobca dovážal železnú rudu z Krivorožska, po tom, čo vyšiel článok v Korzári, obchodný partner od tohto zámeru odstúpil. Následky trestného stíhania pocítil v rodine, keď syn bol nadaný vo futbale, musel prestúpiť na inú školu po tom, čo ho tréner prestal obsadzovať do základnej zostavy. Vydanie medzinárodného zatykača malo dopad na zhoršenie susedských vzťahov, čo bolo dôvodom jeho odsťahovania od sestry, ktorá mu poskytla pomoc v cudzine. K narušeniu rodinných vzťahov a vyhroteniu situácie došlo v čase, keď ku svokre začali chodiť policajti, vyšetrovatelia, tá sa zľakla, následkom čoho došlo k prepisu bytu. Žalobca nikomu neveril. Odchodom žalobcu za prácou do Rakúska musela zabezpečovať všetky potreby pre deti sama. Žalobca prichádzal domov unavený, znechutený z dlhého obdobia, keďže trestné stíhanie trvalo 5 rokov, sám si už neveril, všetkým bol zlomený. Dostal sa do veľkej depresie. Ich vzťahy v manželstve sa naštrbili, aj vzťahy s deťmi.

2.21. Súd vyhodnotil zistené následky trestného stíhania žalobcu a dospel k záveru, že prežité útrapy, narušenie pracovných, rodinných, priateľských väzieb sú nepochybne závažným zásahom do integrity žalobcu. Predmetným trestným stíhaním došlo výrazným spôsobom k zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti, ktorý odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd poukázal na názor Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/7/2017 a 4Cdo/171/2005 a pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadal na dĺžku trvania trestného konania (4 roky), počas tohto obdobia žil žalobca v neistote. Povahu trestnej činnosti (hrozba nepodmienečného trestu odňatia slobody do 3 rokov, medializácia skutku) na citované následky trestného stíhania v osobnom, najmä pracovnom, rodinnom a spoločenskom živote, ako aj skutočnosť, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania, netrvala len po dobu od vznesenia obvinenia do oslobodenia spod obžaloby, ale vo svojej podstate pretrváva aj naďalej a nie je možné odstrániť ju inak ako priznaním zadostučinenia vo forme finančnej náhrady, keďže žalobcovi doposiaľ nik ani len neospravedlnil.

2.22. Zhrnúc uvedené priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur.

2.23. O náhrade škody, ktorú si žalobca uplatnil ako nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2 692,20 eur v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení, súd konštatoval, že po oboznámení sa s trestným spisom 3T/70/2006 mal za preukázané jednotlivé úkony právnej pomoci, ktoré predložila právna zástupkyňa žalobcu v zmysle vyúčtovania (č.l. 120 spisu) žalobcovi, ktorý mal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v trestnom konaní 897,75 eur, mu súd priznal čiastku 826,06 eur, ktorú preukázal a vyplatil.

2.24. Keďže žalobca v časti o zaplatenie 176 000 eur s príslušenstvom pred začatím konania o veci samej zobral späť, konanie súd v tejto časti zastavil podľa § 145 CSP.

2.25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods.1, § 255 ods.1 CSP. Konštatoval, že napriek skutočnosti, že žalobe nevyhovelo v celom rozsahu, žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu vzhľadom na povahu sporu, kedy výška priznanej nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu, po posúdení jednotlivých okolností prípadu. Pri určovaní trov konania bude vychádzať z výšky priznanej sumy. V časti náhrady trov konania uplatnených v náhrade trov právneho zastúpenia mal žalobca väčší neúspech než úspech. Z uvedeného dôvodu z tejto sumy žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3.1. Žalovaná napadla rozsudok včas podaným odvolaním vo výrokoch I. a IV. z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. f/, h/ CSP.

3.2. Žalovaná je toho názoru, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody uvedenej v § 6 ods.2 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov.

3.3. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. § 6 ods.2 cit. zákona nemožno vykladať tak, že v prípade náhrady škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia poškodenému, ktorý bol napokon spod obžaloby oslobodený, treba predpoklady pre priznanie náhrady škody považovať za splnené, aj keď poškodený nepodal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia a iba ak sú tu okolnosti hodné osobitného zreteľa proti uzneseniu, túto náhradu nie je možné priznať, práve naopak, je potrebné ho interpretovať tak, že využitie opravného prostriedku je podmienkou

priznania náhrady škody okrem prípadu, ak existujú a boli preukázané okolnosti hodné osobitného zreteľa.

3.4.V prejednávanej veci bolo medzi stranami sporu nesporné, že žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal sťažnosť, teda nevyužil riadny opravný prostriedok a súčasne je potrebné konštatovať, že v konaní neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by žalobcovi znemožnili podať sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu.

3.5.Žalovaná poukázala na bod 28. uznesenia Najvyššieho súdu SR z 27.10.2021 sp. zn. 5Cdo/152/2018, v ktorom dovolací súd uzatvoril, že i v prípade náhrady škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia poškodenému, ktorý bol neskôr spod obžaloby oslobodený, je zásadne podmienkou úspešného uplatnenia práva na náhradu škody, využitie opravného prostriedku poškodeným tým, že vzhľadom na špecifické individuálne okolnosti prípadu (okolnosti hodné osobitného zreteľa) môže súd dospieť k záveru, že napriek nevyužitiu opravného prostriedku je namieste priznať poškodenému nárok na náhradu vzniknutej škody. Právny názor prvoinštančného súdu s poukazom na extenzívny výklad zákona v tomto smere neobstojí, pretože nie je možné považovať za prijateľný záver, že podmienkou využitia opravného prostriedky jednoducho netreba rešpektovať bez ohľadu na konkrétne okolnosti veci.

3.6.S poukazom na vyššie označené uznesenie Najvyššieho súdu SR súd sa s touto otázkou nijako nevysporiadal a obmedzil sa len na konštatovanie, že zotrváva na uvedených skutočnostiach a citovaných rozhodnutiach, podľa ktorých posúdil, že žalobcovi nárok na náhradu škody nevyužitím opravného prostriedku nezaniká.

3.7.Žalovaná do pozornosti dala aj uznesenie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/152/2018, v ktorom súd dôsledne a precízne sa zaoberal práve zásadnou nevyhnutnosťou splnenia podmienky využitia riadneho opravného prostriedku proti nezákonnému rozhodnutiu pre možnosť priznania nároku na náhradu škody.

3.8.S prihliadnutím na vyššie uvedené žalovaná navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil v zmysle § 388 CSP.

4.1.K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca č. I. 647 – 650, ktorý s názorom žalovanej nesúhlasí a poukazuje, že podľa názoru žalobcu v prípade nezákonného rozhodnutia, ktorým je rozhodnutia OČTK o vznesení obvinenia, ktoré rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a nemá charakter konečného rozhodnutia, ale práve naopak vydaním uznesenia o vznesení obvinenia sa trestné konania vedené (mierené) proti konkrétnej osobe len začína, pričom pre jeho vydanie nie je potrebné splnenie podmienky náležitého zistenia skutkového stavu vecí, o ktorom dokonca nie sú dôvodné pochybnosti. Rozhodnutie o vznesení obvinenia má predovšetkým procesnú povahu, keď má právo touto zmenou procesného postavenia osoby podozrivej zo spáchania trestného činu OČTK na jednej strane možnosť využiť proti nej osobitné inštitúty trestného práva uľahčujúca im vedenie vyšetrovania, ktoré nemožno použiť proti osobe v akomkoľvek inom procesnom postavení, napr. voči svedkovi, pričom zároveň na druhej strane len obvinený má právo nazerať do spisu, byť prítomný pri úkonoch trestného konania, klásť svedkom otázku, zo spáchania trestného činu majú OČTK na jednej strane možnosť využívať proti nej osobitné inštitúty trestného práva uľahčujúce im vedenie vyšetrovania, ktoré nemožno použiť proti osobe v akomkoľvek inom procesnom postavení, napr. voči svedkovi (napr. aj obmedzenie osobnej slobody obvineného), pričom zároveň na strane druhej, len obvinený má právo nazerať do spisu, byť prítomný pri úkonoch trestného konania, klásť svedkom otázku, vyjadrovať sa k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy na vykonanie dokazovania a podobne.

4.2.Nepodanie sťažnosti preto môže mať pre obvineného aj strategický význam z hľadiska účinného výkonu práva obvineného na obhajobu. Sťažnosť proti rozhodnutiu o vznesení obvinenia navyše tiež nemá odkladný účinok, preto bez ohľadu na to, či obvinený podá alebo nepodá proti nemu sťažnosť proti takémuto uzneseniu, raz nastolený stav nezákonnosti konania, ktoré následne skončilo oslobodením obvineného spod obžaloby, je daný už okamihom vydania rozhodnutia o vznesení obvinenia. Opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia preto nie je svojou povahou takým opravným prostriedkom, ktorého nepodanie by malo byť na ťarchu poškodeného len preto, aby bola niekedy v budúcnosti splnená formálna podmienka vyjadrená zákonodarcom v § 6 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu pri výkone verejnej moci.

4.3.Žalobca poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS/15/2017-18.V nadväznosti na citované časti uznesenia ústavného súdu je zrejmé „že aj keď súdna prax ustálila, že v prípade nezákonne vedeného trestného konania je rozhodujúcou skutočnosťou práve okamih vydania rozhodnutia o vznesení obvinenia, toto rozhodnutie nie je svojou povahou rozhodnutím konečným a neodstraňuje stav právnej neistoty, práve voči konkrétnej obvinenej osobe len spúšťa celý proces, v rámci ktorého sa ním zároveň vytvára priestor pre použitie práva na obhajobu.“

4.4.S ohľadom na naznačené osobitosti povahy rozhodnutia o vznesení obvinenia nemožno podľa jeho názoru až následne preukázané nezákonné obvinenie osobe až v dôsledku oslobodzujúceho rozsudku nárok na náhradu škody, a to len preto, že voči inak procesnému rozhodnutiu, ktorého účelom je okrem iného predovšetkým oboznámenie dotknutej osoby o tom, že je proti nej vedené trestné konanie, a tiež vytvorenie priestoru pre jej riadnu obhajobu, nepodala opravný prostriedok, ktorého reálnosť úspechu je v danom štádiu konania a s ohľadom na mieru povinnosti OČTK preukázať vinu obvineného legitímne postavená spravidla skôr na domnienkach o tom, že dotknutá osoba naplnila všetky znaky trestného činu, ako na riadne preukázaných faktoch.

4.5.Je preto zrejmé, že toto rozhodnutie, resp. nepodanie riadneho opravného prostriedku proti nemu, nemožno mechanicky subsumovať pod prevenčnú povinnosť, inak rovnako legitímne sledovanú zákonodarcom v § 6 ods.2 z. č. 514/2003 Z. z.

4.6.Opačný výklad by totiž vo svojej podstate znamenal neprípustný formalizmus popierajúci skutočný účel a podstatu právnej normy a za určitých okolností až výslovné nútenie poškodeného do vopred zjavne neefektívnych a nehospodárnych procesných úkonov, ktoré mu navyše nemusia byť bezpodmienečne na osoh, a to z hľadiska strategického ale aj ekonomického, a to len preto, aby mu v budúcnosti nezanikol nárok na náhradu ujmy spôsobenej nezákonným začatím trestného stíhania.

4.7.Žalobca, ktorý sa situácii ocitol, dokazoval svoju nevinu v súdnom konaní, v ktorom bol aktívny, zúčastňoval sa úkonov trestného konania vo všetkých jeho štádiách, zúčastnil sa mediácie, podal voči trestnému rozkazu odpor, zúčastňoval sa hlavného pojednávania, ustanovil si obhajcu, podal odvolanie voči prvému rozsudku súdu prvej inštancie, a napokon dosiahol spravodlivosti a uznania svojej nevinu.

4.8.Žalobca dôrazne odmieta, že by jediným a skutočným dôkazom o tom, že si bol od počiatku svojej nevinu vedomý, malo byť jedine podanie zjavne neefektívnej sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia, ktorý postup obvinenej osoby, ako absolútne zásadnú vec, uvádza rozhodnutie dovolacieho súdu, na ktoré poukazuje žalovaná vo svojom odvolaní.

4.9.Je toho názoru, že prvoinštančný súd správne, zákonne, spravodlivo a s ohľadom na podstatu a účel zákona posúdil situáciu prejednávanej veci a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil.

4.10.Preto navrhol odvolaciemu súdu, aby odvolanie žalovanej ako nedôvodné zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

5.1.Žalovaná sa vyjadrila k podaniu žalobcu, v ktorom uviedla, že argumentácia žalobcu o neefektívnosti podania sťažnosti je čisto špekulatívnou. Existuje množstvo prípadov, kedy práve na základe podania relevantne odôvodnenej sťažnosti obvineným prokurátor zrušil uznesenie o vznesení obvinenia.

5.2.V takých prípadoch obvinený sám svojou aktivitou spočívajúcou v podaní sťažnosti si dopomohol k zlepšeniu svojej situácie.

5.3.Úvahy o nehospodárnosti podania sťažnosti v porovnaní hoc aj s hypotetickou možnosťou ovplyvniť vývoj trestného stíhania sťažnosťou v prospech obvineného pôsobia z pohľadu možného prínosu pre obvineného ako nepochopiteľné.

5.4.Žalovaná naďalej zotrváva na svojom stanovisku, že žalobcu v procesnom postavení obvineného nevyužil zákonom mu poskytnutý riadny opravný prostriedok na hájenie svojich práv a z uvedeného dôvodu mu s poukazom na znenie § 6 ods.2 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov nemôže nárok na náhradu škody prináležať.

6.1.Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 v spojení s § 367 ods.2 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods.1 CSP, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP, z hľadiska odvolaním uplatneného odvolacích dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. h) a h) CSP a v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods.1,2 CSP dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny, preto ho potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

6.2. Žiaden zo žalovanou uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

6.3.Výroky II. a III. neboli odvolaním dotknuté, preto nadobudli v zmysle § 227 ods.1 CSP právoplatnosť a neboli odvolacím súdom v uvedenom rozsahu odvolacím súdom preskúmané.

7.Odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného

vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

8. Na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku (§ 387 ods.2) možno doplniť nasledovné:

9. Nosným dôvodom odvolania žalovanej je námietka, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody uvedenej v § 6 ods.2 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v zmysle ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov pričom nešlo o prípad osobitného zreteľa..

10.1. Podľa § 6 ods.1 z. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

10.2. Podľa § 6 ods. z. č. 514/2003 Z. z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

10.3. Podľa § 6 ods.3 z. č. 514/2003 Z. z. ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

10.4. Podľa § 6 ods.4 z. č. 514/2003 Z. z. ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Za nezákonné rozhodnutie sa nepovažuje výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky.

11. Zákon v citovanom ustanovení stanovil vo všeobecnosti tri základné podmienky, pri splnení ktorých možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej protiprávnym, resp. nezákonným rozhodnutím, a to:

- protiprávnosť rozhodnutia
- právoplatnosť rozhodnutia
- vyčerpanie opravných prostriedkov

12. Žalovaná pri svojej argumentácii použila rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/152/2018 z 27.10.2021, v ktorom najvyšší súd zaujal stanovisko, ktorý v bode 11. uviedol „Zákonodarca v tomto ustanovení podmienil priznanie náhrady škody poškodenému voči štátu *expresis verbis* splnením povinnosti zo strany poškodeného spočívajúcej vo využití riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu. Ide o určitý druh prevenčnej povinnosti kladenej zákonom č. 514/2003 Z. z. na poškodeného vychádzajúci zo zásady „právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým“ - „nech si každý chráni svoje práva“ („*vigilantibus iura scripta sunt*“) ovládajúcej súkromné právo. Jej zmyslom je, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody alebo aspoň zredukoval jej rozsah tým, že nezákonné rozhodnutie bude na podklade jeho opravného prostriedku podrobené prieskumu zákonnosti a prípadne zrušené príslušným orgánom v čo najskoršom možnom štádiu konania. V tomto smere pritom nie je rozhodujúce, či takýto opravný prostriedok aj bude úspešný, dôležité je len to, že poškodený využil možnosti dané mu procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie svojich práv. Keďže zákon v tomto smere nepripúšťa žiadne výnimky, uvedené platí aj pre nezákonné rozhodnutia vydané v trestnom konaní, a to aj vo fáze prípravného konania. Splnenie tejto povinnosti poškodený nemôže prenášať a napokon už podaním sťažnosti proti vznesenému obvineniu od počiatku deklaruje svoju nevinu a nezákonnosť rozhodnutia. Opačný výklad by v podstate znamenal, absolútnu pasivitu poškodeného, ktorý napriek tomu, že mal zákonnú možnosť ovplyvniť rozsah škody, túto nevyužil a preniesol ju na iný subjekt s odlišnými úlohami a záujmami v konaní. Súčasne by to viedlo k obchádzaniu základného procesného inštitútu, ktorým riadne opravné prostriedky sú a ktoré sú zákonom priamo určené k náprave nezákonností, ktorých sa poškodený podľa zákona č. 514/2003 Z. z. dovoľáva a z ktorých svoj nárok na náhradu škody odvodzuje.“

13. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/75/2017 z 30. septembra 2019, v ktorom najvyšší súd zaujal opačné stanovisko a uviedol, že „či v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. podmienkou priznania nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe je povinnosť podať proti uzneseniu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok) posúdil odvolací súd správne, pokiaľ vychádzal z takého výkladu príslušných ustanovení uvedeného zákona, podľa ktorého tento nárok takto podmienený nie je. Vyplýva to priamo zo znenia § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nepodmieňuje povinnosťou podať proti uzneseniu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok a nepodanie sťažnosti alebo iného opravného prostriedku proti rozhodnutiu o väzbe neuvádza ani ako okolnosť vylučujúcu vznik takéhoto práva, ktoré okolnosti inak taxatívne vymenúva odsek 6 tohto ustanovenia. Ustanovenie § 8 zákona č. 514/2003 Z. z. má povahu špeciálnej úpravy voči § 6 tohto zákona upravujúceho právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, podľa ktorého by sa postupovalo vtedy, ak by rozhodnutie o väzbe bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť. Pre vznik zodpovednosti podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. sa nevyžaduje, aby rozhodnutie o vzatí do väzby bolo pre nezákonnosť zrušené. Podstatné je, či poškodený na základe väzobného rozhodnutia väzbu skutočne vykonal a či mu v príčinnej súvislosti s tým vznikla škoda, pričom rozhodujúcou okolnosťou je spôsob skončenia (výsledok) trestného konania.“

14. Na citované rozhodnutie nadviazalo rozhodnutie NS SR sp. zn. 9Cdo/65/2020 z 29. septembra 2020, v ktorom NS SR uviedol „14. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (viď bližšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4MCdo/15/2009, uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. decembra 2010 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. 15. Tento právny záver (výklad), ktorý je jednotne prijímaný dovolacím súdom, bol opätovne analogicky vyjadrený i v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2019, sp. zn. 6Cdo/75/2017, ktorý bol prijatý na uverejnenie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky na ostatnom zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 16. septembra 2020 s právnou vetou: „nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok“. (Ako poznámku uvádza dovolací súd, že uvedený rozsudok prešiel i testom ústavnosti, keď Ústavný súd Slovenskej republiky odmietol uznesením z 27. augusta 2020, sp. zn. II. ÚS 369/2020, sťažnosť proti záverom v ňom obsiahnutým ako zjavne bezdôvodnú). 16. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnú povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. V tomto smere nie je správny výklad, ktorý poskytol odvolací súd v otázke podmienenia nároku na náhradu škody v predmetnej veci, podaním opravného prostriedku (sťažnosti) proti uzneseniu o vznesení obvinenia, s poukazom na § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., keď tento jeho výklad ide proti zmyslu a obsahu tohto zákona, „...aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená“ (sp. zn. 4MCdo/15/2009). Rozhodujúci je z hľadiska nároku, ktorý uplatnil žalobca, výsledok trestného konania. Za správny argument uvedený dovolateľom naopak dovolací súd považuje poukázanie na skutočnosť, že i v prípade podania sťažnosti a jej zamietnutia, rozhodujúci je z hľadiska nároku výsledok trestného konania a objektívna zodpovednosť štátu, bez ohľadu na zavinenie, ako je uvedené vyššie. 17. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré

poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§ 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). ... 19. Odvolací súd vo svojom, dovolaním napadnutom rozhodnutí uzavrel (bod 4.5.2.), že v dôsledku právoplatného oslobodenia žalobcu v predmetnom konaní spod obžaloby je možné dospieť k záveru, že uznesenie o vznesení obvinenia z 14. marca 2012 predstavuje nezákonné rozhodnutie. Tým vymedzil z hľadiska hore uvedeného základ pre uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle žaloby, vrátane všetkých uplatnených nárokov. Jeho právny záver o nesplnení podmienky na uplatnenie v zmysle § 6 ods.2 zákona č. 514/2003 z hľadiska judikatúry dovolacieho súdu predstavuje odklon, ktorý je však založený na nesprávnom právnom posúdení veci z dôvodov hore uvedených.“

15. Podporne odvolací súd poukazuje aj na Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1066/11 z 3.8.2011, v ktorom podstatou ústavnej sťažnosti bol názor sťažovateľov proti ústavnosti právneho názoru všeobecných súdov, podľa ktorého platilo, že ak nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa obvinenému, ktorý bol v trestnej veci oslobodený spod obžaloby, alebo proti ktorému bolo konanie zastavené, prináleží nárok na náhradu škody len vtedy, pokiaľ proti uzneseniu o začatí trestného stíhania podal sťažnosť. Ústavný súd dospel k záveru, že nepodanie jej sťažnosti proti uzneseniu o začatí trestného stíhania, nemožno považovať za konanie, ktorým sa sťažovateľ dobrovoľne zbavil svojho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, a to aj s poukazom na tú skutočnosť, že aj keď je možné, aby sa účastník vzdal výslovne alebo mlčky niektorého z ústavne zakotvených základných práv, avšak takéto zdanie sa môže byť účinné iba v tom prípade, ak je jednoznačné, dobrovoľné a splňuje štandard vedomého a rozumného vzdania sa práva. Predtým ako z chovania účastníka môže byť vyvodený záver, že sa takéhoto práva vzdal, musí byť jasné (zrejmé), že mohol rozumne predvídať aké dôsledky jeho konanie môže mať (rozsudok Európskeho súdu z 24.9.2009 vo veci Vyschalnikov proti Rusku). Ústavný súd zároveň pripomenul, že pravidlo vyčerpania procesných opravných prostriedkov vyžaduje, aby sťažovateľ riadne využil tie prostriedky nápravy, ktoré sú dostupné a dostatočné k dosiahnutiu nápravy tvrdených porušení, pričom sťažovateľ nie je povinný využiť opravné prostriedky, ktoré sú nedostatočné a neefektívne (rozsudok Európskeho súdu z 8.4.2004 vo veci ASSANIDZE proti Gruzínsku). Ústavný súd ČR zdôraznil, že nezákonnosť trestného stíhania je spravidla konštatovaná až jeho právoplatným zastavením alebo oslobodením spod obžaloby, k čomu dochádza spravidla po rade procesných úkonov, vrátane dokazovania, preto nie je možné od sťažovateľa rozumne požadovať, aby namietal nedôvodnosť a v dôsledku toho i nezákonnosť trestného stíhania už na jeho začiatku. V tejto súvislosti (rovnako ako aj v Náleze sp. zn. IV.ÚS 3193/10) ústavný súd poukázal na to, že v prípade, keď prokurátor podal obžalobu, dal tým najavo svoje presvedčenie o dôvodnosti a zákonnosti začatého trestného stíhania, preto je možné vychádzať z predpokladu, že sťažovateľova sťažnosť by nebola úspešná (aj keby ju podal). Uzavrel, že striktná požiadavka na vyčerpaní tohto opravného prostriedku je prepiatym formalizmom, zakladajúcim porušenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci.

16. S poukazom na uvedené sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní preukázal splnenie všetkých podmienok požadovaných pre úspešnosť žaloby o náhradu škody (t.j. splnenie všetkých podmienok na uplatnenie náhrady škody).

17. Vychádzajúc zo záverov NS SR a ÚS SR odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax odvolacích súdov Krajského súdu v Košiciach v konaniach 6Co 284/2018, 6Co 117/2018, 9Co 393/2018, ktoré v svojich rozhodnutiach sa stotožnili s judikatúrou NS SR.

18. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19.1. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19.2. Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Žalovaná nebola v odvolacom konaní úspešná, preto žalobcovi bola priznaná proti žalovanej náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

22.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.